

Άγιος Νεκτάριος, Θεολόγος εν έργω και λόγω

Ορθοδοξία / Αγιολογία

Αρχιμανδρίτης π. Ιάκωβος Κανάκης, Δρ. Θεολογίας



Αυτό που ζούμε σήμερα στον ναό αυτό, και κάθε φορά πού τελείται το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας είναι μοναδικό γεγονός, είναι ένα θαύμα, το μεγαλύτερο επί της γης, αφού ο Χριστός έρχεται ανάμεσά μας, ως άρτος και ως οίνος. Έτσι προσεγγίζουμε το Μυστήριο αυτό, γιατί αν δεν το βλέπουμε έτσι, κινδυνεύουμε, όλοι μας, κληρικοί και λαϊκοί από έναν μεγάλο εχθρό πού λέγεται συνήθεια. Κάθε λειτουργία είναι μοναδική, πρέπει να είναι μοναδική. Σήμερα ή ιερή αυτή Σύναξή μας γίνεται προς τιμήν του αγαπητού σε όλους μας αγίου Νεκταρίου.

Θα μου επιτρέψετε αρχικά να σας πώ, ότι το χρονικό διάστημα πού διανύουμε μελετώ ιδιαίτερως τούς βίους αγίων της Εκκλησίας μας και ιδιαίτερως βίους «αγνώστων» αγίων. Στα συναξάρια τους, εκτός των άλλων, μου κάνει εντύπωση η ασκητική τους βιωτή, τα ασκητικά τους παλαίσματα. Η αυστηρότατη νηστεία τους, η πολύωρη αγρυπνία και οι ολονύκτιες προσευχές τους σε σπήλαια και μέρη απaráκλητα. Ζωή μέσα σε βράχια, χειμώνες και καλοκαίρια. Αναλογιζόμενος όλα αυτά, αυθόρμητα σκέφτομαι, ότι είναι δύσκολο, πολύ δύσκολο, όχι μόνο να φθάσεις

στα ύψη τους, αλλά ακόμα και να τα πλησιάσεις. Βεβαίως γνωρίζουμε ότι η εγκράτεια και η νηστεία, δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά είναι μέσα, για την εκκοπή των παθών, και έτσι βοηθούν προς την αγιότητα.



Η ασκητική πολιτεία πολλών εξ αυτών των αγίων είναι όντως υψηλή, και δηλώνει δύο πράγματα, ότι αφενός υπήρξε μέσα τους πλούσια ή χάρη του Θεού, πού τούς ενίσχυε για τέτοιους σκληρούς αγώνες και αφετέρου, αυτό πού προείπα, ότι είναι δύσκολη ή μίμηση της ζωής τους.

Μελετώντας την ζωή του αγίου Νεκταρίου, προκειμένου να μοιραστούμε μαζί κάτι από τον βίο του, παρατηρήσαμε κάτι άλλο, πού μας έδωσε κουράγιο. Μας έδωσε έναν άλλον δρόμο, φυσικά παράλληλο με τον προηγούμενο.

Τί εννοώ; Από όσα είναι ευρέως γνωστά, ο άγιος, μπορεί να μην έτρωγε ρίζες από δένδρα, όπως άλλοι ασκητές πού αναφέραμε, αλλά είναι αυτός πού ταυτίστηκε με την ίδια την έννοια της αγάπης και της συγχωρητικότητας. Όλη του ή ζωή ήταν συνυφασμένη με αυτές τις δύο λέξεις. Ωστόσο, οι λέξεις δεν μπορούν να περιγράψουν την βαθύτατη έννοιά τους. Αυτό μπορεί να το κάνει μόνο η ίδια η πολυτάραχη ζωή του αγίου. Διωγμοί και δυσκολίες παντός τύπου, κυρίως συκοφαντίες εναντίον του, αποτελούν το ορόσημο της πορείας του προς την αγιότητα. Από την όλη πορεία του, δύο ήταν οι πυλώνες της πνευματικής του ανόδου, η αγάπη και η συγχωρητικότητα χωρίς όρια. Μάλιστα, για την δεύτερη, υπάρχει μαρτυρία πνευματικού προσώπου, στον οποίο ο ίδιος ο άγιος αποκάλυψε, ότι δεν συγχωρούσε μόνο εν ζωή, αλλά και μετά τον θάνατό του, γι' αυτό και είπε

«συγχωρούσα και συγχωρώ». Υπάρχουν αρκετά βιβλία πού περιγράφουν όλα αυτά τα περιστατικά, όλη του την προσπάθεια στα δύο αυτά, την αγάπη και την συγχωρητικότητα.

Σήμερα όμως θα σταθούμε σε κάποια άλλα χαρακτηριστικά της ζωής του. Αρχικά, στην παιδεία του, την θύραθεν και την άνωθεν. Ήταν μορφωμένος κληρικός, λόγιος, σπουδαίος συγγραφέας θεολογικών και άλλων μελετών. Είναι σπουδαίο αυτό να υπάρχει στον κληρικό όλων των βαθμών. Είναι σημαντικό να διαποιμαίνεται ο λαός με γνήσιο θεολογικό λόγο. Όταν αυτή η εκφορά του θεολογικού λόγου συνδυάζεται με ταπεινότητα και κυρίως βίωμα, τότε ο καρπός είναι πολύς. Ας θυμηθούμε περί αυτού, πώς, αυτός ο μορφωμένος άνθρωπος, ενώ μελετούσε και συνέγραφε θεολογικά κείμενα, ταυτόχρονα, μετά από λίγο, καθόταν να διορθώσει τα υποδήματα των μοναζουσών. Αυτός ο συνδυασμός δεν είναι απλός. Είναι δείγμα ότι ξέρει τί θέλει να κάνει. Θυμηθείτε, ότι αν και διευθυντής στην Ριζάρειο Εκκλησιαστική σχολή, χωρίς να γίνεται αντιληπτός, έκανε τα χρέη της καθαρίστριας για να μην χάσει την δουλειά της. Θεολόγος λοιπόν «έργω και λόγω». Όταν με θεολογία καθοδηγείται ο λαός δεν έχουμε τότε παρεκτροπές. Δεν θα δημιουργούνται παρεξηγήσεις όταν υπάρχει και όταν «ζεί» ο θεολογικός λόγος. Δεν θα υπάρχει κανένα είδος ειδωλολατρίας και φόβου. Δεν θα έχουμε φαινόμενα κληρικών να ορίζουν δήθεν την ημέρα της Δευτέρας Παρουσίας, ως ψευδοπροφήτες, τούς οποίους δυστυχώς ο λαός μας ακούοντας παρασυρόμενος σε τέτοιες λογικές. Δεν θα έχουμε φαινόμενα να συνωστίζονται άνθρωποι για μια «ευχή», σχεδόν μαγικά, χωρίς να θέλουν να καταβάλλουν προσωπικό, πνευματικό κόπο και την ανάλογη προσπάθεια.



Ένα ακόμα στοιχείο πού μας κάνει πολύ αγαπητό τον άγιο, τον άγιο Νεκτάριο, είναι η θεοτοκοφιλία του. Αγαπούσε πολύ την Παναγία μας, την οποία ονόμαζε «Κυρία». Είχε προσωπική επικοινωνία μαζί της. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τούς ασπασμούς του στην εικόνα της, στο εικόνισμα της Συλυβριανής, είχε δημιουργηθεί βαθούλωμα. Τον άκουγαν οι μοναχές τις βραδινές ώρες να μιλάει με κάποιον, όταν το κελλί του γέμιζε το γαλοζόλευκο άκτιστο φως. Ήταν η Παναγία, ήταν ο άγιος Σάββας ο εν Καλύμνω, ήταν άλλοι άγιοι, με τούς οποίους είχε αναπτύξει πνευματική επικοινωνία. Είναι μεγάλη υπόθεση να νιώθεις τόσο κοντά την Παναγία και να νιώθεις επίσης την βεβαιότητα, ότι, παρά τα πάθη και λάθη σου, σε έχει και εκείνη «υιοθετήσει». Είναι μεγάλο γεγονός να νιώθεις ότι δεν βρίσκονται οι άγιοι μόνο στα εικονίσματα και στα προσκυνητάρια τους, αλλά έχουν αναλάβει «δράση» δίπλα σου, κοντά σου. Τότε ως άνθρωπος ζεις την Αλήθεια. Τότε γίνεσαι πραγματικά μεγάλος και πραγματικά δυνατός και βέβαια πολύτιμος για πολλούς ανθρώπους.

Ένα ακόμα στοιχείο, το τελευταίο, πού θα ήθελα να σας αναφέρω είναι γιατί έστειλε ο Θεός αυτόν τον μεγάλο άγιο στον 20ο αιώνα; Η απάντηση είναι, για τον ίδιο λόγο πού έστειλε τούς τελευταίους αγίους Παΐσιο, Πορφύριο, Ιάκωβο κτλ στις δικές μας ημέρες. Έστειλε ο Θεός τούς τελευταίους αυτούς αγίους γιατί χρειαζόμασταν πρότυπα και πάλι, πιο κοντινά μας, για να ξαναθυμηθούμε, ότι η αγιότητα είναι ο βασικός μας σκοπός σε αυτήν την ζωή και για να έχουμε στον νου

μας, ότι ο άγιος δεν υπήρχε μόνο σε κάποια μακρινή εποχή, δεν είναι μια ύπαρξη υπερκόσμια των προηγούμενων αιώνων, αλλά κάποιος πολύ κοντινό μας, διπλανός μας συνοδοιπόρος. Χρειαζόμασταν και χρειαζόμαστε πρότυπο κληρικού, επισκόπου, ιερέως, διακόνου και μοναχού γιατί είναι οι οδοδείκτες μας στην πνευματική ζωή και γιατί οι ημέρες πού ζούμε είναι ιδιαιτέρως δύσκολες. Γι' αυτό ο Θεός λοιπόν μας τούς έστειλε, για να βάλουμε στόχο και να θέσουμε πάλι την μέριμνα για την ψυχή μας σε προτεραιότητα. Και για τον 20ο και για τον αιώνα μας και για κάθε αιώνα λοιπόν, θα υπάρχει η μέριμνά Του για όλους μας.

Ας είναι ο άγιος πρεσβευτής για όλους μας στο Θεό!

<http://bit.ly/2X3V1BG>